

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1378/2025
25.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Локић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара из члана 208. став 1. Кривичног законика у продужењу у смислу члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Жарка Продановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору К 349/24 од 01.04.2025. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 82/25 од 18.08.2025. године, у седници већа одржаној дана 25.11.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Жарка Продановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сомбору К 349/24 од 01.04.2025. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 82/25 од 18.08.2025. године, у односу на битну повреду одредбе кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору К 349/24 од 01.04.2025. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривична дела превара из члана 208. став 1. КЗ у продужењу у смислу члана 61. КЗ, те је осуђен на казну затвора у трајању од једне године, која казна ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, с тим што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција. Уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржава у Заводу за извршење казне затвора. Окривљени је осуђен и на новчану казну у износу од 100.000,00 динара, коју је

дужан да плати у пет месечних рата, на начин наведен у изреци пресуде. Ако окривљени не плати новчану казну у остављеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Поред тога, на основу члана 258. став 4. ЗКП делимично је досуђен имовинскоправни захтев оштећеном ББ, па је обавезан окривљени да исплати оштећеном износ од 384.355,00 динара у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, док је за вишак имовинскоправног захтева преко досуђеног износа, а до траженог износа оштећени упућен на парнични поступак.

Истом пресудом окривљени је на основу члана 264. ЗКП ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка, вештачења и судског паушала и обавезан да накнади трошкове кривичног поступка оштећеном ББ које је оштећени имао на име ангажовања пуномоћника у поступку, у износу и року који ће бити одређен посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Сомбору Кж1 82/25 од 18.08.2025. године одбијене су као неосноване жалбе ОЈТ у Сомбору, браниоца окривљеног АА, адвоката Жарка Продановића и пуномоћника оштећеног, адвоката Војислава Јововића, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Жарко Продановић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, док из образложења произлази да захтев подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијану другостепену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе или укине другостепену пресуду и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање или укине или преиначи побијану првостепену пресуду и предмет врати на поновно суђење или окривљеног ослободи од оптужбе и одложи извршење казне до доношења одлуке поводом захтева.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног АА, адвокат Жарко Продановића, у поднетом захтеву истиче да је суд прекорачио оптужбу. Првостепени суд је,

према наводима захтева, у изреку побијане пресуде унео потпуно другачији чињенични опис у погледу времена извршења кривичног дела и окривљеног осудио за кривично дело у продуженом трајању, што јавни тужилац није тако правно квалификовао, на који начин је нарушен објективни идентитет оптужбе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су, по оцени овог суда, неосновани.

Одредбом члана 420. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужно и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

По налажењу Врховног суда, наведеном изменом чињеничног описа кривичног дела у побијаној правноснажној пресуди у односу на диспозитив оптужног предлога ОЈТ у Сомбору Кт 327/24 Кт 135/23 од 03.06.2024.године, суд није повредио субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде, на штету окривљеног АА, па тиме ни прекорачио оптужбу. Ово имајући у виду, да је чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужног предлога који је првостепени суд само ускладио са чињеничним стањем утврђеним током главног претреса.

У изреци пресуде прецизиран је временски период у коме је кривично дело извршено од „21.12.2016. године до 25.12.2018. године“, односно појединачне радње које је окривљени предузео према оштећеном у временском периоду „од 21.12.2016. године до 25.02.2018. године и од 24.12.2016 године до 25.12.2018. године“, на који начин је суд погодовао окривљеном, имајући у виду да је оптужним актом период извршења обухватао шири период од „новембра 2016. године до 28.08.2019. године“, као и да су окривљеном била стављена натерет два кривична дела превара из члана 208. став 1. КЗ, а да је оглашен кривим за једно кривично дело превара из члана 208. став 1. КЗ у продуженом трајању. Поступајући на изнети начин, првостепени суд није погоршао положај окривљеног. Штавише, умањена је „криминална количина“ у односу на оно за шта је оптужен, са два на једно кривично дело у продуженом трајању и скраћен временски период у коме је предузимао радње извршења као и износа утврђених позајмица, док су битна субјективна и објективна обележја бића кривичног дела иста и у оптужном акту јавног тужиоца и у изреци пресуде.

Како је чињенични опис у изреци правноснажне пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности

на којима се оптужба заснива, а из којих произлазе законска обележја кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ, то су оцењени као неосновани наводи браниоца окривљеног АА, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, али исту образлаже сопственом оценом доказа. У вези наведеног бранилац окривљеног истиче да је суд пресуду засновао на исказу оштећеног, те даје сопствену оцену тог исказа, као и белешки које је оштећени водио у вези позајмица које је давао окривљеном, те истиче да сведоци који су током поступка испитани нису имали непосредних сазнања о догађају, да окривљени није признао извршење кривичног дела, те да суд на основу доказа који су изведени у првостепеном поступку није могао утврдити чињенично стање и огласити окривљеног кривим, на који начин полемисе са утврђеним чињеничним стањем и изводи закључке супротне оним који су изведени током поступка пред нижестепеним судом, којим наводима истиче повреду одредбе члана 440. ЗКП.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, бранилац окривљеног истиче повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, јер су разлози пресуде противречни изреци, као и члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 15. ЗКП и члана 16. ЗКП.

Међутим, повреде закона из члана 440. ЗКП и члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, као и члана 15. ЗКП и 16. ЗКП, сходно одредби члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић